

Купівельна спроможність споживачів стимулює економіку України

*За останні 16 місяців для українського народу закінчилась пост-радянська перехідна ера і розпочалась нова – ера парламентської демократії. Орієнтованого на Захід Президента підтримав нещодавно обраний Парламент, який заявив про надання допомоги бізнесу та намір інтегрувати Україну до світових та європейських економічних структур. Інвестиційні можливості та зростання бізнесу в секторах, пов'язаних зі збільшенням споживчого ринку, стимулюють розвиток ринкової економіки України, незважаючи на підвищення світових цін на електроенергію. Управляючий партнер Horizon Capital **Наталія А. Яресько** проливає світло на приховані інвестиційні можливості України.*

Інвестори завжди пам'ятають про політичний ризик на ринках країн, що розвиваються. Що ви їм говорите після того, як вони читають в міжнародній пресі останні новини про Україну?

Протягом 90-х років у Центральній та Східній Європі перехідний період був дуже хаотичним. Останні події в Україні свідчать про стабільне об'єднання політичних сил і їх орієнтованість на європейську модель демократії. Незважаючи на те, що в заголовках газет чільне місце займають політичні зміни, перспективи ринку продовжують зростати. Активність на ринку злиття і поглинання свідчить, що інвестори знають всі сильні сторони і потенціал цього великого однорідного ринку.

Статистичні дані демонструють уповільнення зростання ВВП порівняно з піком 2004 року. Чи є в цій сфері перспективи?

Щоб побачити повну картину перспективного зростання, слід звернути увагу не тільки на ВВП, а й на потенціал розвитку різних промислових секторів. Хоча прогнозоване зростання ВВП на 2006 рік становить 2-3%, чистий дохід громадян щорічно збільшується на 15%, що, в свою чергу, стимулює споживання на душу населення. Вже понад десять років ми інвестуємо в середні підприємства. За останні п'ять років наш інвестиційний портфель засвідчив зростання чистого доходу на душу населення майже втричі. Сам цей факт стимулює розвиток інвестиційного ринку, особливо тих сегментів, що отримують прибуток від зростання рівня життя. До цих сегментів можна віднести товари повсякденного попиту, роздрібну торгівлю, виробництво, фінансові послуги та мас-медіа. Споживачі вимагають покращення продукції та послуг, що, звичайно, потребує інвестицій у технології, персонал, а також у маркетинг та дистрибуцію.

Зростання споживчих витрат тягне за собою необхідність надання кредитів. Якими є банківський та кредитний сектори у порівнянні з іншими ринками?

Банківський сектор України є лідером за темпами розвитку серед країн Центральної та Східної Європи. Середнє щорічне зростання ринку споживчого кредитування у період з 2000 по 2004 рр. становило 87% і досягло 47 євро на душу населення. Це лише початок трансформації, яка буде продовжуватись понад десятиліття, оскільки у країнах Західної Європи споживче кредитування досягло рівня у 1 846 євро на душу населення.

Іпотечне кредитування також динамічно розвивається. За останній рік українські банки втричі збільшили свої портфелі іпотек завдяки створенню законодавчих норм

для іпотечного кредитування, а також зростання особистих прибутків, цін на нерухомість і збільшення середнього класу.

Протягом останнього року ці показники привернули увагу таких банківських інститутів, як *Raiffaissen Bank* (Австрія), *BNP Paribas* (Франція), *Bank Intesa* (Італія), а також російських банків – *Сбербанк* і *Внешторгбанк*. Усі вони наразі є гравцями на українському ринку і мають контрольні пакети акцій у місцевих банках. Банківський сектор поступово об'єднується, і ми очікуємо появи інновацій у його корпоративному та роздрібному сегментах.

Ви скористались цими можливостями?

Рік тому ми вклали 8,3 мільйона доларів США у заснування Міжнародного Іпотечного Банку (МІБ) в Києві. Метою його діяльності було надання клієнтам надзвичайно якісних послуг і запуск інноваційних продуктів. Маючи стандартизований інвестиційний портфель та прозору майнову структуру, МІБ залучив довгостроковий капітал і створив вражаючу клієнтурну базу.

Нещодавно відбулось злиття МІБ з *Favorit Capital*, кредитним посередником, що надає споживчі кредити із погашенням на виплату, і в який ми також інвестуємо. Це злиття сприяло створенню першого банку, що займається виключно споживчим кредитуванням, і до портфелю продукції якого входять іпотеки, споживчі кредити із погашенням на виплату та інші продукти у сфері кредитування, які мають скоро з'явитися. Центральний офіс МІБ знаходиться в Києві, тоді як *Favorit Capital* має понад 200 відділень по всій країні.

За якими критеріями ви оцінюєте потенційну портфельну компанію?

Наша інвестиційна стратегія спрямована на середні за розміром компанії, які можуть стати лідерами ринку. Ми звертаємо увагу на ринкові сектори, що швидко зростають. До них належать сектор фінансових послуг, товари повсякденного попиту, роздрібна торгівля та промислові товари, і це лише декілька з них. Однією з умов досягнення успіху є менеджери компанії, які впроваджують надійні методи корпоративного управління. Їх далекоглядність та ентузіазм допомагають компаніям стати лідерами ринку.

Ви не могли б назвати кілька прикладів?

Ми інвестували 7 мільйонів доларів США у молокозавод міста Шостка, який виготовляє високоякісні тверді сири. У 2005 році обсяги продажів компанії збільшились на 55%, а її прибутковість утримувалась на стабільному рівні. Ще одним прикладом наших останніх капіталовкладень є "*Ергопак*", ринковий лідер у виробництві та дистрибуції товарів одноразового використання для домашнього господарства (кухні). Протягом трьох останніх років щорічне зростання прибутків цієї компанії коливається в межах 40-60%; це пов'язано із розширенням її торгівельної площі в динамічному секторі роздрібною торгівлі.

З якими труднощами можуть зустрітися інвестори в Україні?

Інвестиційний клімат у цій країні покращується завдяки припиненню державного регулювання й ініціативам уряду щодо спрощення митних і податкових процедур. Громадяни прагнуть кращого життя і зниження цін на товари та послуги, що також впливає на політику уряду. Однак, все ще багато чого слід зробити для відкриття невикористаних можливостей ринку і заохочення внутрішніх та іноземних інвестицій в усі галузі економіки. Оскільки приватизація і скасування державних монополій збільшить конкурентоспроможність різних промислових секторів, ми вважаємо, що в найближчий період розвиток малих і середніх підприємств буде залишатися найкращою перспективою для прямого інвестування.